

Б. Патон, президент НАН України, академік НАН України:

«...Нещодавно відбулося вручення державних премій України в галузі науки й техніки 2011 р., і що приємно відзначити, ряд наших науковців стали лауреатами цієї премії. Свідченням визнання заслуг українських біохіміків у розвитку плідного співробітництва між українськими й китайськими вченими, зокрема у впровадженні сучасних біотехнологій у фармацевтичну промисловість Китаю, стало нагородження директора Інституту біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України академіка НАН України С. Комісаренка найвищою нагородою Китайської Народної Республіки для іноземців – орденом “Дружба”. Медаллю “ICCES за досягнення впродовж життя” був нагороджений академік НАН України О. Гузь на знак вагомого внеску в механіку та аналіз гетерогенних матеріалів. Приємною подією стало обрання віце-президента НАН України академіка НАН України А. Загороднього іноземним членом-кореспондентом Австрійської академії наук. Також до складу почесних членів Європейського фізичного товариства увійшов академік НАН України В. Бар’яхтар. Наші вчені отримали й ряд інших нагород. І все це говорить про досить високу оцінку рівня досліджень в академії.

<...> Для нашої академії надзвичайно важливими були й залишаються питання залучення талановитої молоді до наукової сфери. Починати підготовку наукової зміни треба ще зі школи. У цьому напрямі дуже ефективно працює Мала академія наук, яка забезпечує талановитим учням можливість знайомитися із сучасним рівнем наукових досліджень, брати участь у проведенні науково-дослідної роботи під керівництвом співробітників наукових установ нашої академії. Крім того, академія на базі своїх установ здійснює цільову підготовку студентів у спільних із провідними університетами науково-навчальних структурах.

Зазначу, що нині досить ефективно працює створена в НАН України й на загальнодержавному рівні система адресної фінансової підтримки талановитої наукової молоді. Це премії, стипендії, гранти на дослідження. Президія НАН України регулярно інформує і сприяє активній участі молодих учених у таких конкурсах. Приємно, що у 2012 р. молодими вченими нашої академії було здобуто 15 щорічних премій Президента України; 10 премій Верховної Ради України; сім іменних стипендій Верховної Ради України; чотири премії Кабінету Міністрів України; понад 40 грантів Президента України. Зазначу, що уряд прийняв рішення про заснування з 2013 р. грантів Кабінету Міністрів України колективам молодих учених для проведення прикладних наукових досліджень і науково-технічних розробок за пріоритетними напрямками розвитку науки й техніки. Особливо важливо, що

завдяки принциповій позиції НАН України вдалося зберегти незмінною кількість стипендій Президента України для молодих учених нашої академії, а починаючи із січня 2013 р. буде збільшено їх розмір.

У 2012 р. продовжено фінансування 99 науково-дослідних робіт молодих учених за грантами академії. Також за рішеннями президії НАН України 10 молодих науковців отримали можливість відкрити у 2013 р. додаткову річну відомчу тему й бути її керівником.

Ці зусилля дали певні позитивні результати. З року в рік в академії до 2011 р. у цілому спостерігалось поступове збільшення кількості молодих учених. Загалом, з 1999 р. кількість молодих учених збільшилася у 2,6 раза, і у 2 рази – молодих кандидатів наук. На сьогодні майже кожний п'ятий науковий співробітник у нашій академії є молодим ученим, кожний шостий кандидат наук – віком до 35 років.

Проте такі цифри аж ніяк не можуть нас задовольняти, тим більше що у 2011 р. вперше за останні 10 років кількість молодих учених порівняно з попереднім роком дещо скоротилася.

Досвід показує, що нині вирішальними чинниками, які можуть спонукати молоду людину йти в науку, а молодого вченого залишатися працювати у вітчизняній науці насамперед створення належних умов для реалізації своїх ідей на сучасному науковому обладнанні, забезпечення реальних перспектив отримання житла (власного чи службового). Для цього необхідно щорічно в Державному бюджеті України передбачати відповідні кошти.

Форми підтримки талановитої молоді слід і надалі розвивати. Існуючий у країні невисокий престиж науки стримує залучення до неї молодих дослідників. Сьогодні молоді вчені мають бачити вагомі стимули й перспективи, загальні для усього наукового співтовариства» *(За підсумками року. Інтерв'ю президента НАН України академіка НАН України Б. Патона журналу «Вісник Національної академії наук України» / Бесіду вела співробітниця прес-служби НАН України Т. Кузьменко // Національна академія наук України (<http://www.nas.gov.ua>). – 2012. – 29.12).*